

Sygn. akt: I C 323/22 upr

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 listopada 2022 roku

Sąd Rejonowy w Człuchowie I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący:	sędzia Anna Wołujewicz
Protokolant:	p.o. protokolanta sądowego Łukasz Talarczyk

po rozpoznaniu w dniu 4 listopada 2022 roku w Człuchowie

na rozprawie

sprawy z powództwa M. G.

przeciwko (...) S.A. z siedzibą w W.

o zapłatę

1. oddała powództwo,
2. zasądza od powoda M. G. na rzecz pozwanego (...) S.A. z siedzibą w W. kwotę 1.817 zł (tysiąc osiemset siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się niniejszego wyroku do dnia zapłaty.

Sygn. akt I C 323/22 upr.

UZASADNIENIE

Powód M. G. prowadzący działalność gospodarczą pod firmą P.H.U. M. G. wniósł o zasądzenie na swoją rzecz od pozwanego (...) SA w W. kwoty 5.055,30 z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 9 września 2021 roku do dnia a także o zasądzenie kosztów procesu.

Powód swoje roszczenie uzasadnił wskazując, że w dniu 28 czerwca 2021 r. doszło do zdarzenia, w wyniku którego uszkodzeniu uległ samochód F. o nr rej. (...), należący do poszkodowanego K. B.. Za sprawcę szkody został uznany posiadacz samochodu ubezpieczonego w zakresie OC u strony pozwanej. W wyniku umowy cesji powód nabył wierzytelność przysługującą zbywcy wobec strony pozwanej w związku z przedmiotową szkodą. Pozwana została poinformowana o dokonanych cesjach wierzytelności i nie zgłaszała żadnych zastrzeżeń w tym zakresie. Powód wyjaśnił, że poszkodowany wynajmował pojazd zastępczy przez okres 39 dni, strona powodowa przyjęła stawkę rynkowa 165 zł. netto/doba (202,95 zł. brutto doba) najmu pojazdu zastępczego. W związku z powyższym za usługę najmu pojazdu zastępczego strona powodowa wystawiła poszkodowanemu fakturę vat na kwotę 7.915,05 zł. brutto. Powód wskazał, że poszkodowany nie był uprawniony do odliczenia podatku vat. Strona powodowa zgłosiła swoje roszczenie stronie pozwanej, która w toku postępowania likwidacyjnego wypłaciła kwotę w wysokości 2.859,75 zł. tytułem najmu. Pozwana zweryfikowała koszty najmu pojazdu zastępczego do 31 dni najmu ze stawka dobową 75 zł. netto zł. (92,25 zł. brutto).

Powód wyjaśnił, że najem pojazdu zastępczego wynikał z zachowania pozwanej w czasie postępowania likwidacyjnego. Pojazd uległ szkodzie całkowitej, przez co pozwany miał otrzymać odszkodowanie równe różnicy wartości pojazdu sprzed szkody i wartości pojazdu uszkodzonego. Uzyskane środki powinny pozwolić mu zakupić pojazd o porównywalnych parametrach i zakończyć korzystanie z pojazdu zastępczego. Pozwany przyznał poszkodowanemu odszkodowanie tytułem szkody całkowitej, a tym samym, po wypłacie odszkodowania poszkodowany był uprawniony jeszcze do najmu auta zastępczego przez 7 dni od dnia wypłaty odszkodowania i czas ten należało uznać jako uzasadniony okres na zagospodarowanie pojazdu zastępczego lub jego naprawę. Powód podkreślił, że poszkodowany przed datą wypłaty odszkodowania nie posiadał środków finansowych na zakup innego pojazdu, wobec czego korzystanie z pojazdu zastępczego wynajętego od powoda do dnia 5 sierpnia 2021 r. było dla poszkodowanego niezbędne biorąc pod uwagę decyzje pozwanej. Podkreślono, że najem pojazdu zastępczego zakończył się 3 dni po wypłacie odszkodowania na rzecz poszkodowanego z tytułu szkody całkowitej i poszkodowany musiał mieć czas na zakup nowego pojazdu.

Powód wskazał, że pozwany ostatecznie odmówił dokonania zapłaty na jego rzecz. Powołano się również na orzecznictwo sądów powszechnych w których stwierdzono, że pozwany jako ubezpieczyciel zobowiązany jest do pokrycia wszystkich kosztów związanych z przywróceniem pojazdu do stanu poprzedniego, a więc również kosztów, które poniósł poszkodowany w związku z wynajęciem samochodu zastępczego na czas naprawy. Podkreślono, że sam poszkodowany ma prawo do dokonania wyboru podmiotu, od którego najmie pojazd zastępczy.

Wskazano, że podstawą odpowiedzialności odszkodowawczej ubezpieczyciela jest art. 822 k.c., zgodnie z którym przez umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej zakład ubezpieczeń zobowiązuje się do zapłacenia określonego w umowie odszkodowania za szkody wyrządzone osobom trzecim, wobec których odpowiedzialność za szkodę ponosi ubezpieczający lub osoba na rzecz której została zawarta umowa ubezpieczenia. Poszkodowany dokonał wynajęcia pojazdu zastępczego u wybranego przez siebie podmiotu, a stronie pozwanej zostały przedstawione faktury VAT określające wysokość rzeczywiście poniesionej szkody. Wysokość odszkodowania świadczonego z tytułu ubezpieczenia OC jest zakreślona granicami odpowiedzialności cywilnej sprawcy szkody. Zdaniem powoda zastosowanie mają przepisy art. 361 k.c., a reguły nakazują przyznanie pełnego odszkodowania w granicach adekwatnego związku przyczynowego. Zdaniem strony nie ma już wątpliwości, że koszty i wydatki poniesione w związku ze zdarzeniem wyrządzającym szkodę mogą być uznane za jedną z postaci szkody rzeczywistej. Podkreślono również, że utrata możliwości korzystania z rzeczy wskutek jej zniszczenia stanowi szkodę majątkową, a niemożność korzystania z pojazdu jest normalnym następstwem w rozumieniu art. 361 k.c.

Powód podkreślał, że może domagać się zgodnie z ww. przepisem odszkodowania obejmującego koszty, jeżeli zostały poniesione w celu przywrócenia stanu poprzedniego. Koszt wynajęcia samochodu niewątpliwie, jest zdaniem strony kosztem niezbędnym poniesionym w następstwie zdarzenia wywołującego szkodę. Kosztami „ekonomicznie uzasadnionymi” są koszty ustalane według cen, którymi posługuje się wybrany przez poszkodowanego podmiot trudniący się wynajmem samochodów na rynku. Nie ma przy tym znaczenia fakt, że ceny odbiegają (są wyższe) od cen przeciętnych dla określonej kategorii usług na rynku. Powód powołał się na stanowisko Sądu Najwyższego, według którego poszkodowany wybierając podmiot, od którego najmie samochód zastępczy nie ma poszukiwać wynajmującego oferującego najniższe ceny.

W odpowiedzi na pozew pozwany wniósł o oddalenie powództwa. Przyznał, że likwidował przedmiotową szkodę i w konsekwencji zapłacił 2.859,75 zł. tytułem odszkodowania za najem pojazdu zastępczego. Pozwany podkreślił, że odszkodowanie za pozbawienie możliwości korzystania z pojazdu niekoniecznie musi być równe czynszowi najmu, który zapłacił poszkodowany. Pozwany również powołał się na orzecznictwo SN oraz treść art. 354 k.c., podkreślając, że wierzyciel powinien przy wykonywaniu zobowiązania z ubezpieczycielem dążyć do zmniejszenia rozmiarów szkody. Nie można akceptować sytuacji, że poszkodowany może w sposób dowolny podejmować decyzje gospodarcze, a skutki tych decyzji obciążać mają ubezpieczyciela. Podkreślił, że ww. wypłacona kwota jest zasadna uwzględniając wynajęcie pojazdu zastępczego za okres 31 dni, przy stawce 75 zł. netto (92.25 zł. brutto) z dzień najmu. Podkreślał również, że

w chwili zgłoszenia szkody oraz pismem z dnia 8 lipca 2021 r. pozwany poinformował poszkodowanego o możliwości zorganizowania pojazdu zastępczego oraz akceptowanych stawkach.

W piśmie z dnia 29 lipca 2022 r. powód podtrzymał swoje stanowisko, wnosząc o uwzględnienie powództwa w całości.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 28 czerwca 2021 r. doszło do kolizji w której jej sprawca posiadał zawartą z pozwanym (...) SA z siedzibą w W. umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych. Uszkodzeniu uległ samochód F. o nr rej. (...), stanowiący własność K. B..

bezsporne

W dniu, w którym doszło do szkody, poszkodowany zawarł z P.H.U. (...) umowę najmu pojazdu zastępczego V. (...) o nr rej. (...). W umowie ustalono, że stawka czynszu za każdą rozpoczętą dobę wynajmu wynosi 165 zł. netto.

dowód umowa k. 26

W imieniu poszkodowanego szkodę do pozwanego towarzystwa ubezpieczeń zgłosił dopiero w dniu 6 lipca 2021 r. tj po upływie 7 dni, przedstawiciel powoda G. R.. Ubezpieczyciel w dniu zgłoszenia szkody i jak i w piśmie z dnia 8 lipca 2021 r. poinformował o możliwości najmu samochodu zastępczego zorganizowanego przez ubezpieczyciela, wskazując wysokość akceptowanej stawki, za wynajęcie samochodu powyżej 7 dni w kwocie 75 zł. . Jednocześnie wskazał, iż w przypadku wyboru samochodu zastępczego z innej firmy, poszkodowany będzie musiał udokumentować wynajem samochodu, zaś ubezpieczyciel zweryfikuje okres wynajmu wg zasad opisanych w informacji przesłanej do poszkodowanego. Uprzedził również, że pokryte zostaną tylko uzasadnione koszty najmu samochodu, stanowiące normalne następstwo zdarzenia, w wyniku którego doszło do powstania szkody.

Poszkodowany nie skorzystał z oferty pozwanego Towarzystwa (...). Korzystał z samochodu zastępczego otrzymanego od powoda.

W piśmie z dnia 12 lipca 2021 r. pozwany poinformował K. B., że koszty naprawy pojazdu przekraczają jego wartość ,a tym samym odszkodowanie zostanie ustalone w kwocie odpowiadającej wartości pojazdu przed wypadkiem, pomniejszonej o jego wartość po wypadku, o wysokości odszkodowania zostanie poinformowany w terminie późniejszym.

bezsporne, ponadto dowód pismo k. 51 akta szkody płyta CD

W piśmie z dnia 30 lipca 2021 pozwany poinformował K. B. o wypłacie na jego rzecz kwoty 9.066 zł. tytułem szkody całkowitej. Wypłata odszkodowania nastąpiła w dniu 2 sierpnia 2021

bezsporne, ponadto dowód akta szkody płyta CD

W dniu 30 sierpnia 2020 r. powód wystawił fakturę VAT nr (...) na łączną kwotę 7.915,05 zł tytułem najmu pojazdu zastępczego obejmującego 39 dni najmu. W fakturze określono wysokość stawki za każdą rozpoczętą dobę wynajmu na kwotę 165,00 zł netto, co stanowiło 202,95 zł brutto. Przedmiotową fakturę powód przedstawił pozwanemu towarzystwu ubezpieczeń. Po jej zweryfikowaniu pod względem zasadności pozwany uwzględnił refundację kosztów wynajmu pojazdu zastępczego w kwocie 2 859,75 zł.

bezsporne, ponadto dowód: faktura k. 27

W dniu 3 marca 2022 r. poszkodowany zawarł z powodem umowę cesji wierzytelności, zgodnie z którą przelał na jego rzecz wierzytelność stanowiącą prawo do zwrotu kosztów z tytułu najmu pojazdu zastępczego w wysokości 5.055,30 zł.

Następnie w dniu 10 marca 2022 r. powód wezwał pozwanego Towarzystwo (...) do zapłaty odszkodowania w kwocie 5.055,30 zł.

dowód: umowa przelewu wierzytelności k. 22, wezwanie do zapłaty k. 17

Sąd zważył co następuje:

W ocenie Sądu powództwo w niniejszej sprawie nie zasługiwało na uwzględnienie. Co do zasady stan faktyczny był bezsporny pomiędzy stronami. Pozwany wnosząc o oddalenie powództwa, kwestionował wartość stawki dobowej za najem pojazdu zastępczego i czas trwania umowy. Podnosił, że poszkodowany miał ofertę samochodu zastępczego z korzystniejszą, tańszą propozycją najmu.

Bezsporna w sprawie była także odpowiedzialność pozwanego za skutki kolizji drogowej, w której uszkodzony został przedmiotowy pojazd, którego właścicielem był K. B.. Niewątpliwie zaciągnięcie przez poszkodowanego zobowiązania do zapłaty czynszu najmu pojazdu zastępczego stanowi szkodę w rozumieniu art. 361 § 2 k.c., pozostającą w związku przyczynowym z kolizją drogową. Odpowiedzialność bezpośredniego sprawcy szkody wynika z art. 436 § 2 k.c., natomiast odpowiedzialność pozwanego ma charakter akcesoryjny na podstawie zawartej ze sprawcą zdarzenia umowy ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych (art. 822 § 1 i 4 k.c.). Odpowiedzialność swoją pozwany uznał już w postępowaniu likwidacyjnym, w którym wypłacił poszkodowanemu kwotę 2.859,75 zł tytułem odszkodowania za najem samochodu zastępczego.

W ocenie Sądu powód był legitymowany czynnie do wystąpienia z przedmiotowym roszczeniem. Z materiału dowodowego wynika, że w dniu 3 marca 2022 r. poszkodowany zawarł z powodem P.H.U. (...) z siedzibą w O. umowę cesji wierzytelności, zgodnie z którą scedował na niego roszczenia dotyczące odszkodowania z tytułu zwrotu kosztów związanych z korzystaniem z samochodu zastępczego (dowód: umowa cesji k. 22). Umowa ta nie była kwestionowana przez pozwanego.

Podkreślić należy, że strona pozwana nie kwestionowała potrzeby korzystania przez poszkodowanego z pojazdu zastępczego. Jej zastrzeżenia dotyczyły wyłącznie stawki czynszu, w oparciu o którą powód wyliczył przypadającą mu należność oraz długość trwania umowy najmu. W związku z powyższym sporna była okoliczność dotycząca stawki dziennej czynszu najmu pojazdu zastępczego i czas trwania umowy. W tym miejscu wskazać należy, że powód domagał się refundacji kosztów najmu pojazdu według stawki w wysokości 165 zł netto tj. 202,95 zł brutto za dobę (dowód: faktura k. 27).

W ocenie Sądu wysokość czynszu najmu należało jednak ustalić na poziomie wysokości wskazanym przez stronę pozwaną. Zgodzić się należy ze stroną powodową, że poszkodowany nie ma obowiązku poszukiwania oferty najtańszej i najkorzystniejszej. Wskazać jednak należy, że widoczna jest w ostatnim okresie tendencja organizowania przez ubezpieczycieli najmu pojazdu zastępczego, albowiem najem taki stał się w ostatnim czasie bardzo popularny. Podkreślić należy, że na poszkodowanym ciąży obowiązek minimalizacji szkody, obowiązek współdziałania wynikający z art. 354 k.c. Zgodnie z art. 354 § 1 k.c. dłużnik, którym jest w niniejszej sprawie ubezpieczyciel, powinien wykonywać zobowiązanie zgodnie z jego treścią i w sposób odpowiadający jego celowi społeczno-gospodarczemu oraz zasadami współżycia społecznego, a jeżeli istnieją w tym zakresie ustalone zwyczaje – także w sposób im odpowiadający. Natomiast § 2 ww. przepisu stanowi, że w taki sam sposób wierzyciel, którym w niniejszej sprawie jest pokrzywdzony, powinien współdziałać przy wykonaniu zobowiązania.

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy zauważyć należy, że ubezpieczyciel nie może ponosić odpowiedzialności za działanie poszkodowanego. Podkreślić należy, iż wyrównaniu podlegają jedynie ekonomicznie uzasadnione wydatki na najem pojazdu zastępczego (por. uchwałę SN z 17 listopada 2011 r., III CZP 5/11). W tej kategorii mieszczą się rzeczywiście poniesione koszty na najem auta o tych samych lub zbliżonych parametrach, co uszkodzony samochód (w związku z szeregowaniem samochodów według ich typów, wyznacznikiem w tym zakresie jest sklasyfikowanie obu pojazdów w tym samym segmencie), choćby nawet były wyższe, niż skalkulowane według

średnich stawek obowiązujących na rynku lokalnym (por. uchwałę SN z 13 czerwca 2003 r., III CZP 32/03); ze względu na to, że odszkodowanie nie powinno stanowić źródła przysporzenia, w przypadku najmu auta o wyższym standardzie, rekompensacie nie podlega różnica pomiędzy przewidzianym dla niego czynszem najmu a czynszem właściwym dla auta podobnego do uszkodzonego.

W ocenie Sądu złożenie propozycji zorganizowania najmu i nieskorzystanie z niej przez poszkodowanego bez uzasadnionej podstawy powoduje, że takie postępowanie jest traktowane jako przyczynianie się do powiększania szkody. Ciężar dowodu wykazania, że propozycja była złożona i do poszkodowanego dotarła, obciąża ubezpieczyciela. Pozwany wykazał ten fakt, m.in. formularzem zgłoszenia szkody jak i wydrukiem pisma skierowanego do poszkodowanego, w którym przedstawiono propozycję najmu i wskazano stawkę, do której ewentualny najem z innego źródła będzie weryfikowany (dowód: wydruk pisma k. 47-49, formularz płyta CD k.52). Poszkodowany miał prawo skorzystać z najmu pojazdu zastępczego z wybranej przez siebie wypożyczalni, niemniej jednak okoliczność ta nie powinna obciążać ubezpieczyciela, który proponował poszkodowanemu najem za swoim pośrednictwem. Strony umowy najmu powinny dostosować w takiej sytuacji stawkę najmu do stawek akceptowalnych przez pozwanego, za które sam taki najem mógłby zorganizować poszkodowanemu. W związku z powyższym strona pozwana wykazała, że proponowała poszkodowanemu najem pojazdu. Z przedmiotowych ww. dokumentów wynika wprost, że ubezpieczyciel zaproponował poszkodowanemu wynajem pojazdu zastępczego w dniu 8 lipca 2021 i wskazał stawkę, do której będzie zweryfikowany najem w innej firmie. Niewątpliwie ta okoliczność ma istotne znaczenie dla oceny zasadności dochodzonego odszkodowania w tym zakresie.

Podkreślić należy, że również Sąd Najwyższy w swoim orzecznictwie – jak słusznie zauważa pozwany - stwierdził, że poszkodowany nie jest wprawdzie związany propozycją najmu pojazdu zastępczego złożoną przez ubezpieczyciela, jednakże korzystając z usług podmiotu, którego stawki są wyższe niż uznawane przez ubezpieczyciela naraża się na ryzyko nieodzyskania wszystkich kosztów poniesionych tytułem najmu pojazdu zastępczego (uchwała Sądu Najwyższego z 24.08.2018 r., III CZP 20/17). W przypadku szkody, na której wysokość poszkodowany ma wpływ, ma on obowiązek współdziałania z ubezpieczycielem w celu jej minimalizacji nawet kosztem drobnych niedogodności o charakterze niemajątkowym. Sąd nie podzielił stanowiska powoda w zakresie interpretacji, że pozwany nie wykazał złożenia konkretnej oferty. Brak jest jakichkolwiek podstaw aby uznać, że pozwany nie miał możliwości wynajęcia pojazdu na warunkach przedstawionych w swojej propozycji.

W związku z powyższym Sąd, dokonując rozstrzygnięcia niniejszej sprawy ustalił, że stawka za dobę najmu pojazdu zastępczego, której domaga się powód w kwocie 202,95 zł brutto nie jest stawką zasadną w niniejszej sprawie i zasadnym jest przyjęcie stawki proponowanej przez pozwanego. Zasadnym jest zatem przyjęcie, że pozwany wywiązał się ze swojego zobowiązania w momencie wypłaty powodowi odszkodowania z tego tytułu w łącznej kwocie 2 859,75 zł.

Sąd nie podzielił również zdania powoda co do okresu trwania umowy najmu. Powód powoływał się na stanowisko, że przyjmuje się że w przypadku wystąpienia szkody całkowitej poszkodowany jest uprawniony do korzystania z pojazdu zastępczego przez okres kolejnych 7 dni od daty wypłaty odszkodowania jako okres odpowiedni na zagospodarowanie wraku uszkodzonego pojazdu. Sąd nie kwestionuje, że mogą się zdarzyć sytuacje, że poszkodowani nie są w stanie zorganizować sobie nowego pojazdu już w dniu wypłaty odszkodowania. Podkreślić jednak należy, że to na stronie powodowej ciąży obowiązek wykazania (art. 6 k.c., art. 232 k.p.c.), że w tym konkretnym przypadku poszkodowany nie miał możliwości nabycia pojazdu w dniu wypłaty odszkodowania i nabył go dopiero w dniu 5 sierpnia 2021 r. Na tę okoliczność powód nie przedstawił żadnego środka dowodowego. Podkreślić należy, że już pismem z dnia 12 lipca 2021 r. pozwany poinformował poszkodowanego o szkodzie całkowitej, a tym samym już z dniem uzyskania tej informacji mógł on podejmować czynności związane z organizacją zakupu nowego samochodu. Jak wynika z pozwu wypłata odszkodowania nastąpiła 2 sierpnia 2021 i brak jest jakichkolwiek podstaw aby uznać datę 5 sierpnia wskazaną przez powoda. Podkreślić również należy, że powód nie wskazał przyczyny zgłoszenia szkody dopiero po upływie 7 dni od dnia zdarzenia, tym bardziej że powód jako profesjonalista ma świadomość, że szkodę należy zgłosić niezwłocznie, a tym samym niewątpliwie przyczynił się do terminu zakończenia likwidacji szkody. Niewątpliwie gdyby szkoda została zgłoszona niezwłocznie, poszkodowany uzyskałby odszkodowanie 7 dni wcześniej.

Mając na uwadze powyższe Sąd na podstawie art. 362 k.c. oddalił powództwo w całości.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 108 § 1 k.p.c. w zw. z art. 98 § 1 k.p.c. i § 3 k.p.c., art. 99 k.p.c. w oparciu o zasadę odpowiedzialności za wynik sprawy, ustalając, że powód ponosi koszty w całości, czyli w zakresie, w jakim przegrał sprawę. Na mocy art. 98 § 1 k.p.c. strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu). Do kosztów niezbędnych po stronie pozwanej zaliczono: opłatę skarbową od pełnomocnictwa w kwocie 17 zł i koszty zastępstwa procesowego - zgodnie z § 2 pkt 4 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U.2018.265) – w kwocie 1800,00, zł, którą to łączną kwotę 1817,00 zł wraz z odsetkami Sąd od powoda na rzecz pozwanej zasądził w punkcie 2 wyroku.